

**UNIUNEA NAȚIONALĂ A CONSILIILOR JUDEȚENE DIN ROMANIA
NATIONAL UNION OF COUNTY COUNCILS OF ROMANIA**

Strada Polona nr. 2, Bucuresti

www.uncjr.ro

Nr. 824/24.03.2021

**Către,
Consiliul Județean**

Stimata doamna/stimate domnule Presedinte,

Va transmitem spre consultare, anexat, in format electronic, *propunerile cu privire la alinierea legislatiei specifice, inclusiv a prevederilor Ghidului Solicitantului POIM, formulate de catre operatorii sistemului de distributie de gaze naturale din Romania, precum si de reprezentanti ai UAT-urilor, in scopul stabilirii unui cadru juridic care sa faciliteze absorbtia fondurilor europene, prin simplificarea si armonizarea regulilor de la nivelul programului si sa ofere stabilitate tuturor actorilor implicati in proces.*

Va rugam sa ne transmiteti propunerile/observatiile dumneavoastra, pana la data **de 31 martie 2021**, pe adresa de e-mail: office@uncjr.ro.

NOTA: Va rugam sa ne transmiteti punctul dumneavoastra de vedere, in **format word** (editabil)!

Va multumim pentru colaborare!

Cu stima,

**Sorin Munteanu,
Director General UNCJR**

XXI/78/23.03.2021

Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România

Domnule Adrian – Ioan Veștea

Stimate domnule președinte,

Comisia pentru energie, infrastructură energetică și resurse minerale, în conformitate cu prevederile art. 6 lit. h) din Hotărârea Biroului Permanent pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei pentru energie, infrastructură energetică și resurse minerale, vă transmite spre analiză propunerile cu privire la alinierea legislației specifice, inclusiv a prevederilor Ghidului Solicitantului POIM, formulate de către operatorii sistemului de distribuție de gaze naturale din România precum și reprezentanți ai UAT-urilor, în scopul stabilirii unui cadru juridic care să faciliteze absorbția fondurilor europene prin simplificarea și armonizarea regulilor de la nivelul programului și să ofere stabilitate tuturor actorilor implicați în proces.

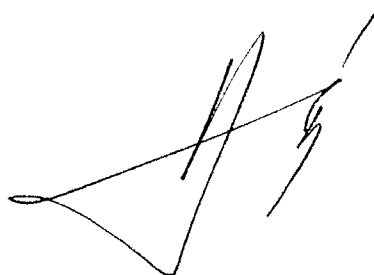
Vă mulțumim pentru interesul deosebit pe care-l acordați transparenței decizionale, pentru îmbunătățirea dialogului social și pentru o bună înțelegere de către societatea civilă a modificărilor legislative și a deciziilor publice.

Documentele atașate reprezintă o sinteză a punctelor de vedere formulate cu privire la modificarea Ghidului Solicitantului pentru dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final.

Vă rugăm să dispuneți analizarea aspectelor menționate în documentele atașate și să demarați toate procedurile legale în vederea îmbunătățirii Ghidului Solicitantului POIM, prin măsuri de simplificare și eficientizare a procesului decizional și a procedurilor interne specifice derulării programului, în raport de actele normative specifice în vigoare.

Cu deosebită considerație,

Președintele Comisiei pentru energie, infrastructură energetică și resurse minerale
Senator ANTAL Lóránt

NOTA DE INFORMARE

Către

Comisia pentru energie, infrastructură energetică și resurse minerale

În atenția Domnului István-Loránt ANTAL

Stimate Domnule Presedinte,

Supunem atenției dumneavoastră următoarele aspecte privitoare la finanțarea proiectelor de **Dezvoltare a rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale**, prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa Prioritară 8 Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale, Obiectivul Specific 8.2 Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine

Cod apel: **POIM/859/8/2/ Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale**

A. Aspecte legislative si financiare

În urma analizei problemelor cu care se confruntă comunele din România și, implicit autoritățile administrației publice ale acestora în domeniul infrastructurii de distribuție a gazelor naturale către locuitori, reiese necesitatea majoră pentru investiții urgente în dezvoltarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale în localitățile din România. Prin racordarea populației și a clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale se urmărește creșterea standardelor de viață și de locuit a populației prin asigurarea unor condiții îmbunătățite pentru încălzirea locuințelor sau prepararea hranei față de condițiile de locuire existente în prezent. Racordarea clienților noncasnici, instituții publice și operatori economici, la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale se asigură îmbunătățirea calitatății serviciilor publice de alimentare cu energie termică, a apei calde menajere ori de utilizare a gazelor naturale în procesele de educație, producție sau în activitatea curentă, cu impact direct asupra competitivității operatorilor economici, a calității serviciilor publice prestate de către instituțiile publice, cât și asupra reducerii emisiilor de noxe în atmosferă generate de utilizarea combustibilului solid.

Obiectivele Programului național prevăd asigurarea accesului la serviciul public de distribuție a gazelor naturale în mod transparent și nediscriminatoriu; creșterea standardelor de viață și de locuit ale clienților noncasnici prin asigurarea unor servicii publice de înaltă calitate; asigurarea unor servicii publice de calitate superioară pentru alimentarea cu energie termică destinate clienților noncasnici; asigurarea utilizării gazelor naturale în procesele de producție și activitatea curentă pentru creșterea competitivității clienților noncasnici; asigurarea unor servicii publice de alimentare cu energie termică de calitate superioară pentru unitățile de învățământ, unitatile medicale, precum și alte categorii de institutii publice.

Având în vedere

- Prevederile Ordonanței de Urgență nr. 128/04.08.2020 privind unele măsuri pentru aprobarea Programului Național de racordare a populației și clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, art 4, alin 1-4 prin care sunt alocate fonduri insuficiente pentru primul apel de proiecte *“pentru perioada de programare 2014-2020, valoarea apelului de proiecte aferent programului național este egala cu valoarea în lei a unei alocari de **968.000** mii lei”*;
- Ghidul solicitantului elaborat de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) pentru a permite acordarea de finanțare nerambursabilă în vederea dezvoltării rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în cadrul POIM 2014 – 2020, aprobat prin Decizia CE C(2020) 4680 / 07.07.2020, Axa Prioritară (AP) 8 Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale, Obiectivul Specific (OS) 8.2 Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine;
- Rezultatele proiectelor de investiții urmărite prin finanțare POIM de *“creștere a nivelului de funcționalitate inteligentă a infrastructurii de distribuție de gaze naturale utilizate pentru realizarea serviciului comunitar de utilitate publică de alimentare cu gaze naturale a populației, în conformitate cu legislația în vigoare, prin îmbunătățirea flexibilității, siguranței, eficienței în operare, precum și prin integrarea activităților de transport, distribuție și consum final”*;
- Amploarea nevoii existente la nivel național privitoare la înființarea / extinderea infrastructurii de distribuție de gaze naturale utilizate pentru realizarea serviciului comunitar de utilitate publică de alimentare cu gaze naturale a populației, susținută de numărul mare de cereri de finanțare depuse în cadrul primului apel POIM/859/8/2/ Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale – peste 230 proiecte cu o valoare totală estimată de peste 994.000.000 lei.

- Numărul mare de documentații tehnice aflate în prezent în pregătire la nivelul național pentru finanțarea din fonduri nerambursabile a investițiilor pentru înființarea / extinderea infrastructurii inteligente de distribuție de gaze naturale
- Caracterul de urgență al absorbției fondurilor externe nerambursabile. Perioada de implementare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii inteligente de distribuție a gazelor naturale sprijinite prin POIM 2014-2020 se încheie la data de **31 decembrie 2023**, iar pentru încadrarea în aceasta beneficiarii trebuie să organizeze procedurile de achiziție publică pentru selectarea operatorilor economici în vederea întocmirii proiectelor tehnice/executării lucrărilor de înființare a sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale, inclusiv să implementeze proiectele într-o perioadă relativ scurtă.

Pentru a evita suportarea de costuri neeligibile de la bugetul local ca urmare a nefinanțării proiectelor depuse,

și ținând cont de obiectivele asumate prin Programul de guvernare de realizare a unei creșteri economice inteligente și sustenabile la nivel național, de implementare a măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a Programului național de alimentare cu gaze naturale pentru locuințele care se încălzesc pe bază de combustibil solid, în vederea includerii la finanțare din fonduri europene,

Solicităm suplimentarea bugetului alocat finanțării investițiilor pentru apelul de proiecte POIM/859/8/2/ Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale, astfel încât să poată beneficia de finanțare toate proiectele care obțin un punctaj minim admis în conformitate cu cerințele Ghidului Solicitantului.

Cheltuielile realizate de autoritățile administrației publice locale pentru pregătirea cererilor de finanțare depuse, în conformitate cu cerințele Ghidului Solicitantului, care au presupus o serie de demersuri precum analiza nevoilor la nivelul localității, elaborarea documentațiilor tehnice cel puțin la nivel de Studiu de fezabilitate (cf. HG 907/2016), pentru fiecare UAT/obiectiv de investiție în parte, documentații pentru obținerea avizelor, inclusiv obținerea avizelor menționate în certificatele de urbanism conform legislației în vigoare; elaborarea studiilor topografice, studiilor geotehnice, altor studii specifice, după caz; scrierea cererilor de finanțare, analiza instituțională, achiziția de terenuri etc, reprezintă un **efort de expertiza și financiar semnificativ** pentru o administrație publică la nivel de comună. Nefinanțarea proiectelor eligibile depuse în cadrul primului apel din cauză că bugetul alocat este insuficient dimensionat în raport cu cererile de finanțare depuse, va avea un impact direct asupra

localitatilor aplicante, generând pierderi financiare și socio-economice pentru administrația locală, aflată deja în dificultate.

Ca urmare a evoluției situației epidemiologice internaționale determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 și a declarării pandemiei de către Organizația Mondială a Sănătății în data de 11 martie 2020, UAT-urile au întâmpinat dificultăți în a accesa expertiza necesară pentru elaborarea documentațiilor tehnice pentru depunerea proiectelor, obținerea avizelor conform HG 907/2016, într-o perioadă foarte scurtă alocată apelului de aproximativ **4 luni**, în contextul fundamentării unor proiecte majore, complexe, care au implicat în cele mai multe cazuri structuri partenoriale constituite prin asocierea autorităților publice locale sau de asociere în asociații de dezvoltare intercomunitară.

Având în vedere că, pentru perioada de programare 2014-2020, proiectele de dezvoltare a rețelor inteligente de distribuție a gazelor naturale, care vor fi selectate pe baza criteriilor definite în Ghidul solicitantului, vor trebui să demonstreze că vor fi finalizate până la închiderea perioadei de programare 2014-2020 (respectiv 31 decembrie 2023), iar lipsa adoptării măsurilor eficiente de către Autoritatea de Management determină creșterea semnificativă a riscului de neutilizare integrală a fondurilor europene disponibile, implicit dezangajarea acestora, în conformitate cu legislația europeană aplicabilă, precum și împovărarea aplicanților proiectelor în îndeplinirea indicatorilor în termenul alocat, cu întârzierea beneficiilor socio-economice ale acestor proiecte pentru populație, solicităm de asemenea alocarea resurselor pentru urgentarea evaluării proiectelor depuse în cadrul apelului.

Tinând cont de faptul că perioada de eligibilitate a cheltuielilor aferente investițiilor finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare este până la data de **31 decembrie 2023**, iar prin programele europene, sunt alocate fondurile necesare în vederea susținerii tipurilor de investiții care vizează interesul public și strategic, sunt o prioritate a Programului de guvernare și constituie o situație de urgență și extraordinară, a carei reglementare nu poate fi amânată, pentru a nu genera întârzieri în implementarea proiectelor cu impact asupra gradului de absorbție a fondurilor externe nerambursabile alocate României, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență pentru suplimentarea fondurilor alocate finanțării proiectelor depuse în cadrul apelului de proiecte POIM/859/8/2/ Dezvoltarea rețelor inteligente de distribuție a gazelor naturale.

B. Aspecte administrative legate de procesul de depunere al cererilor de finanțare

B.1 Clarificarea aspectelor legislative care stau la baza elaborării documentațiilor tehnice și corelarea acestora cu Ghidul solicitantului aferent apelului de proiecte lansat în august 2020 (POIM/859/8/2/)

- Conform ORDONANTA DE URGENTA nr. 128 din 31 iulie 2020 privind unele masuri pentru instituirea Programului national de racordare a populatiei si clientilor noncasnici la sistemul inteligent de distributie a gazelor naturale, in care se mentioneaza la art 5 / alin (2) In cadrul programului national sunt eligibile urmatoarele categorii de beneficiari, lit b) parteneriatele constituite prin asocierea autoritatilor publice locale prin hotarare de consiliu local, in vederea realizarii distributiilor inteligente de gaze si concesionarea acestora catre un operator licentiat; acestea depun o singura cerere de finantare, **studii de fezabilitate si proiecte separate sau comune**, pentru care solutiile tehnice, precum si celelalte elemente ale proiectelor sunt elaborate in mod unitar si pentru care se realizeaza un sistem comun de operare a retelelor inteligente de distributie a gazelor naturale;

Astfel este permisa, depunerea unei Cereri de finantare ce presupune implementarea in parteneriat a mai multor obiective de investitii pentru infiintare sistem inteligent de distributie gaze naturale intr-un areal determinat, compus din mai multe UAT-uri, fiecare avand calitatea de beneficiar pentru obiectivul sau.

In acest caz, in cadrul cererii de finantare sunt propuse a se realiza una sau mai multe obiective de investitii separate (cu documentatii tehnico-economice- Studii de fezabilitate aferente) fiecare avand Certificat de urbanism emis de catre Consiliul Judetean sau de catre UAT pe raza caruia se realizeaza investitia cf legislatiei in vigoare (Legea nr. 50/1991).

- Mentiunea din Ghidul Solicitantului pentru apelul de proiecte POIM/859/8/2/Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine/2/Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine, referitoare la elaborarea documentatiei tehnico – economice, cap 3.2.1 **“Studiul de fezabilitate se va elabora conform prevederilor HG 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare în corelare cu prevederile din modelul cererii de finanțare (conținând analiza cererii, analiza de opțiuni, impactul schimbărilor climatice și reziliența la alte riscuri)...”**

Fiecare documentatie tehnico economica, respectiv certificat de urbanism are mentionat o serie de avize necesare, inclusiv avizele de mediu cf legislatiei in vigoare (Legea nr. 50/1991, HG 907/2016)

Astfel, Decizia de evaluare initiala, Decizia etapei de incadrare, Avizul de gospodarire ape au fost emise si depuse pentru fiecare obiectiv de investitie in parte (pentru fiecare documentatie tehnico-economica elabrata – faza SF conform Certificat de urbanism).

Prin urmare, in elaborarea documentatiei tehnico-economice, pentru fiecare obiectiv de investitie in parte, inclusiv obtinerea avizelor mentionate in certificatele de urbanism s-a realizat conform legislatiei in vigoare (Legea nr. 50/1991 republicata)

Nu exista un singur obiectiv de investitie, ci mai multe obiective de investitie si mai multi beneficiari (cu Studii de fezabilitate elaborate cf 907/2016) care sunt gestionate in parteneriat asa cum este de altfel permis si prin Ghidul de finantare al apelului cat si HG 128/2020.

In procesul de evaluare a cererilor de finantare depuse, AM POIM a solicitat pentru proiectele care sunt formate din parteneriate intre UAT-uri si care au la baza mai multe obiective de investitii, prezentarea unui singur act de reglementare (Decizie a etapei de incadrare) pentru mai multe obiective de investitie.

Solicitarea AM POIM *“Precizam faptul ca, potrivit Legii nr. 50/1991 republicata – privind autorizarea executarii lucrarilor de constructii, Art. 6¹ prevede ca in situatia in care o investitie urmeaza sa se realizeze etapizat sau sa se amplaseze pe terenuri aflate in raza teritoriala a mai multor unitati administrativ-teritoriale invecinate, evaluarea efectelor asupra mediului se realizeaza pentru intreaga investitie.*

Prin urmare, se solicita prezentarea **unui singur act de reglementare pentru intreaga investitie** propusa prin proiect. De asemenea, actul unic de reglementare va trebui sa vizeze intreaga investitie propusa spre finantare inclusiv componenta de functionalitate inteligenta.

Opinam ca solicitarea prezentarii **unui singur act de reglementare** pentru intreaga investitie propusa prin proiect nu este in acord cu legislatia in domeniu (Legea 50/1991, Legea 292/2019) ,in cazurile parteneriatului fiind implicate **mai multe obiective de investitie** si implicit mai multi beneficiari , nu un singur obiectiv, cu un beneficiar,ca in cazul ADI – ului sau UAT- ului.

De altfel aceasta solicitare trebuie clarificata in contextul in care Avizele de mediu se vor obtine cf legislatiei in vigoare (Legea 50/1991, HG 907/2016) pentru fiecare obiectiv de investitie in parte.

Ca urmare a unei astfel de solicitari de clarificare Liderul de proiect a solicitat la AGENTIA PENTRU PROTECTIA MEDIULUI la nivel de judet, emiterea unui singur act de reglementare (Decizie a etapei de incadrare cumulata) pentru mai multe obiective de investitie. Acesta a precizat ca emiterea unei

Decizia a etapei de incadrare cumulata pentru mai multe obiective presupune reluarea procedurii de evaluare conform Legii nr 292/ 2018 (exemplu Adresa nr 9297/19.11.2020, ANPM OLT). De altfel, in procesul de reluare EIM s-au confruntat cu dificultatea emiterii unui singur document pentru mai multe obiective de investitii separate, intrucat in procedura legala trebuia mentionat un singur titlu al obiectivului de investitii, iar in fapt existau 3 obiective de investitii. *In acest caz, fiecare judet a aplicat intelegerea proprie pentru astfel de situatii (de ex unele agentii au mentionat ca este necesara realuarea procedurii de EIM, altele au mentionat ca un document unic se emite doar pentru o documentatie unica (un singur SF pentru mai multe localitati si un singur CU), altele au emis adresa ca nu este necesara reevaluarea din moment ce s-a obtinut Deciza/ Acordul la nivelul fiecarei documentatii tehnico-economice – SF).*

In contextul emiterii unei decizii a Etapei de incadrare pentru fiecare obiectiv de investitii in parte (pentru care s-a elaborat SF si s-a obtinut un singur CU), in care se mentioneaza ca nu exista impact asupra mediului, solicitarea AMPOIM a unui act de reglementare, nu face decat sa dubleze administrativ procesul de evaluare (un alt document formal, care confirma ce s-a obtinut deja la nivelul fiecarui obiectiv de investitii in parte cf Certificat de urbanism aferent.

De altfel, in Ghidul Solicitantului pentru apelul anterior, nu este mentionata aceasta cerinta de prezentarea a unui singur act de reglementare pentru intreaga investitie propusa prin proiect, in contextul aplicantilor in parteneriat care depun o singura cerere de finantare, cu studii de fezabilitate separate.

B.2 Memoriul justificativ comun – solicitat in procesul de evaluare

In cazul parteneriatelor constituite prin asocierea autoritatilor publice locale care depun o singura cerere de finantare, studii de fezabilitate separate, s-a solicitat prezentarea Memoriului general comun cat si Devizul general comun, cumulat pentru mai multe obiective de investitii si care sa fie aprobate de beneficiar, documente care de altfel nu au fost mentionate in documentele obligatorii din Ghidul Solicitantului.

Memoriul general cumulat pentru mai multe obiective de investitii nu reprezinta o documentatie tehnico-economica in sine (HG 907/2016) care sa fie aprobata cf legislatiei in vigoare de catre unul dintre parteneri, nu are certificat de urbanism, avize etc.

Conform HG 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, se elaboreaza Memoriul justificativ pentru obiectivul de investitii pentru care se intocmeste documentatia tehnico-economica. Documentatia tehnico -economica pentru fiecare obiectiv de investitie in parte (Studiul de fezabilitate) este aprobata de catre beneficiarul investitiei (UAT pe raza caruia este propusa investitia)

conform legislației în vigoare prin HCL de aprobare a documentației și a indicatorilor tehnico-economici.

B.3 Simplificarea procedurilor de depunere a proiectului prin eliminarea unor categorii de documente

a) Solicitarea prezentării HCL de aprobare buget care să includă proiectul cu valoarea totală sau documente care atestă demararea procesului de includere în buget a cheltuielilor aferente proiectului (ex. Referat, proiect de HCL aprobare buget).

APL întocmește bugetul conform legislației în vigoare prin urmare nu poate să includă în bugetul instituției suma totală a proiectului, neexistând încă contractul de finanțare semnat (sursa de finanțare) și neavând certitudinea că proiectul se va aproba/finanța în final de AM POIM. Se pot include în buget cheltuielile realizate de autoritate în anul în curs (până la depunerea proiectului) și care sunt eligibile (de ex. Cheltuieli cu Studiul de fezabilitate, analize, studii geotehnice, studii topo etc) însă nu toată valoarea proiectului care se va realiza în anii următori și pentru care nu a obținut încă finanțare. Aceeași procedură se parcurge și cu demersul inițial de elaborare și aprobare a bugetului (ex. Referat, Proiect de HCL aprobare buget), proiect de buget care se va aviza de către Ministerul de Finanțe inițial.

UAT respectă Legea 273/2006 a finanțelor publice locale, în care la art. 3 al (1) și (2) se menționează:

ART. 3 Veniturile și cheltuielile bugetare

(1) Veniturile și cheltuielile bugetelor prevăzute la art. 1 alin. (2), cumulate la nivelul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, alcătuiesc bugetul general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale care, după consolidare, prin eliminarea transferurilor de sume dintre bugete, va reflecta dimensiunea efortului financiar public, în anul respectiv, în unitatea/subdiviziunea administrativ-teritorială și starea de echilibru sau dezechilibru).*

(2) Creditele bugetare aprobate se utilizează pentru finanțarea administrației publice locale, programelor, proiectelor, activităților, acțiunilor, obiectivelor și altele asemenea, potrivit scopurilor prevăzute în legi și alte reglementări, și vor fi angajate și folosite în strictă corelare cu gradul previzionat de încasare a veniturilor bugetare.

ART. 5 al (4) Fundamentarea și aprobarea cheltuielilor bugetelor locale se efectuează în strictă corelare cu posibilitățile reale de încasare a veniturilor bugetelor locale, estimate a se realiza.

Propunere: Eliminarea solicitării documentului întrucât este nerelevant în contextul susținerii ipotezei că acesta demonstrează capacitatea financiară a UAT-urilor, acestea apelând la finanțare din POIM (în unele cazuri de 100%) tocmai pentru că nu dispun de resurse financiare pentru o investiție din fonduri proprii de o asemenea amploare. Se poate înlocui eventual cu HCL pentru aprobarea proiectului și a bugetului proiectului, a contribuției proprii, a cheltuielilor neeligibile, după caz. În acest sens să se consulte practica POR.

b) Solicitarea prezentării la depunerea în aplicația MY SMIS a documentelor/ Actele de reglementare aferente procesului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (cf Ghidului Solicitantului, pagina 24) care fac parte din procesul de obținere a Deciziei etapei de încadrare sau a Acordului de mediu, dublând verificarea Agențiilor Județene de Protecția Mediului, care sunt obligate să parcurgă etapele conform legislației în vigoare.

De ex:

- Copii ale doc. menționate în calendarul aferent procedurii EIM, inclusiv toate anunțurile de la fiecare etapă desfășurată pe parcursul derulării procedurii EIM, cum ar fi:
- Notificarea privind solicitarea Acordului de mediu;
- Toate anunțurile publice de la fiecare etapă indicată în calendarul procedurii;
- Lista cu observațiile publicului și soluționarea problemelor semnalate, după caz.

Se menționează de altfel faptul că documentul *“Calendarul privind derularea procedurii EIM elaborat de către autoritatea competentă pentru protecția mediului”*, care reprezintă un document de lucru intern al Agențiilor Județene pentru Protecția Mediului și care nu face parte din documentele menționate în procedura legislativă de obținere a Acordului de mediu, fiind dificil de obținut întrucât agențiile nu au obligativitatea legală să-l pună la dispoziția solicitanților. Astfel beneficiarii pentru obținerea acestuia apelează la “bunavoința” agențiilor în contextul solicitării POIM prin ghidul publicat pentru depunerea cererilor de finanțare.

Propunere: AM POIM trebuie să consulte agențiile județene/ actorii relevanți, cu privire la documentele care reies din procesul de obținere a Deciziei etapei de încadrare sau a Acordului de mediu, și stabilirea de comun acord a documentelor minime necesare la depunerea cererii de finanțare, astfel încât să nu mai existe limitări în obținerea documentelor solicitate prin ghidul de finanțare.

B4. Clarificarea in ghid a modului de completare a cererii de finantare, respectiv de depunere a bugetului de proiect prin intermediul platformei MY SMIS.

In procesul de evaluare s-a solicitat modificarea in MY SMIS a sursei de cofinantare din Buget local in Bugetul de stat.

Selectarea in MY SMIS a mentiunii “Bugetul de Stat” nu se poate realiza automat. Modificarea sursei de cofinantare presupune parcurgerea mai multor etape generate de constrangerile aplicatiei MY SMIS si anume: mai intai stergerea intregului buget existent din Sectiunea Buget – Activitati Cheltuieli, apoi selectarea mentiunii Buget de stat, apoi reintroducerea Bugetului in sectiunea Sectiunea Buget – Activitati Cheltuieli. Sistemul My SMIS pentru situatia expusa mai sus, calculeaza automat 15 % **contributie proprie a beneficiarului**, fara ca aceasta sa fie aprobata anterior de beneficiar sau mentionata in ghid.

Avand in vedere:

- mentiunea din Ghidul Solicitantului pentru apelul de proiecte POIM/859/8/2/Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine/2/Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine, in care se mentioneaza la cap 1.8.2 Ratele de cofinantare ale proiectelor, pentru proiectele finanțate prin acest apel

“Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile= 100% (85% FEDR+ 15% buget de stat)

- Contribuția comunitară (FEDR) la finanțarea acordată – 85%
- Contribuție publică națională la finanțarea acordată (buget de stat)- 15%

În conformitate cu regulile specifice proiectelor generatoare de venituri, această structură de finanțare menționată se aplică necesarului de finanțare (funding-gap) calculat pe baza rezultatelor analizei cost- beneficiu, diferența (non-funding gap) până la incidența totalului de costuri eligibile urmând a fi suportată de către beneficiar.”

- cat si faptul ca sunt proiecte in care contributia beneficiarului la cheltuielile eligibile este de 0%. Proiectele sunt propuse a fi finantate integral – 100% din POIM (cf. Funding Gap – Anexa 10 la Ghidul Solicitantului). Contributia proprie a beneficiarului este de 0 lei, in acest caz sursa de cofinantare Buget local este 0.

La selectarea optiunii – “Bugetul de stat” pentru Sursa de cofinantare, din lista predefinita de la Sectiunea Capacitate Solicitant din MY SMIS, sistemul calculeaza in mod automat in Sectiunea Buget

– Activitati si Cheltuieli (bugetul proiectului) pentru fiecare linie de cheltuiala, inclusiv total proiect urmatoarele procente: 85% - Nerambursabil; 15% - Contributie proprie

Avand in vedere specificatiile ghidului de la cap 1.8.2 Ratele de cofinantare ale proiectelor, cat si faptul ca in cadrul unor proiecte contributia beneficiarului la cheltuielile eligibile este de 0%, bugetul calculat astfel (la bifarea optiunii Bugetul de stat la cofinantare) din care rezulta in mod automat valoarea de 15 % din total buget ca fiind contributia proprie a beneficiarului, nu este in concordanta cu situatia reala a bugetului planificat si nici aprobata de beneficiari.

B5. Clarificarea eligibilitatii TVA in cadrul apelului

Cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată este eligibilă dacă este nerecuperabilă, potrivit legii, cu respectarea prevederilor art. 69 alin. (3) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Pentru UAT -uri a caror proiecte de finanțare care se incadreaza in conditiile Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, taxa pe valoarea adăugată este nerecuperabilă prin urmare este eligibila. In procesul de evaluare a fost solicitata trecerea TVA in categoria cheltuielilor neeligibile fara ca beneficiarii sa fie informati de la inceput si fara sa se mentioneze baza legala.

B6. Clarificarea posibilitatilor de depunere a proiectelor de catre beneficiarii care au atribuite contracte de concesiune pentru retele de distributie gaze naturale

In contextul modificarilor legislative din domeniul transportului si al distributiei de gaze, se solicita clarificarea in ghid a situatiilor in care un beneficiar poate solicita finantare din POIM cand are semnat un contract de concesiune cu un operator, urmare a derularii procedurii de cociune conf.HG 209/2019 si care pot include situatii precum:

- realizarea de investitii in infrastructura partial (anumite strazi, localitati ale UAT-ului, fara sistem inteligent)
- realizarea de investitii in infrastructura integral pe toate localitatiile UAT-ului, dar fara contributie din partea operatorului (fara sistem inteligent)

B7. Clarificarea tarifelor de distributie gaze naturale care se vor lua in calculul ACB-ului ,avand in vedere urmatoarele:

- existenta de tarife ale operatorilor de pe piata, la nivel national nu zonal /localitate
- faptul ca infiintarea unui serviciu la nivel de UAT ar implica al tarif de distributie

Completare via E-mail:

Revenim asupra Notei de informare transmisa luni 15.02.2021 cu o completare referitoare la nr.de gospodarii ce se racordeaza si criteriul de evaluare pentru acestea.Astfel, conform vechiului Ghid POIM pentru ca proiectul sa fie eligibil ,trebuia sa cuprinda un nr.de min.1000 de gospodarii racordate,acest minim primind zero pct.in evaluare,punctajul maxim fiind de 15 pct.(peste 3000 gospodarii).Consideram ca acest criteriu de evaluare nu este unul corect din pct de vedere competitiv,luind in considerare ca sunt UAT in tara noastra care nu au cu cine sa incheie parteneriat/ADI,sau care doresc ca implementarea sa o realizeze singuri.

Propuneri privind *Programul național de racordare a populației și clienților non-casnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale*

Operatorii sistemului de distribuție (OSD) de gaze naturale din România apreciază importanța acordată de către decidenții politici dezvoltării sistemului de distribuție de gaze naturale, ca o pre-condiție a dezvoltării economice și susținerii acesteia prin intermediul *Programului național de racordare a populației și clienților non-casnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale*, aprobat în anul 2020.

Cadrul legal în baza căruia a fost dezvoltat *Programul național* constă în:

- *Legea nr. 214/2020* pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 128/2020 privind unele măsuri pentru aprobarea *Programului național de racordare a populației și clienților non-casnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale*;
- *Ghidul Solicitantului*: Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final, publicat pe site-ul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene pe data de 17.08.2020.

Pentru anul 2020, au fost alocate 968.000 mii lei, (aproximativ 235 milioane de euro) din Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) 2014-2020, Axa 8.2, pentru primul apel de proiecte încheiat la data de 31.12.2020, în cadrul căruia aplicațiile depuse se află în acest moment în proces de evaluare.

În conformitate cu prevederile OUG nr. 128/2020, estimăm că în perioada următoare Guvernul urmează să aloce diferența de 3.872.000 mii lei (aprox. 800 milioane de euro), urmând a fi deschise noi sesiuni de depunere a aplicațiilor pentru finanțare¹.

OSD susțin continuarea implementării *Programului național* și consideră că decidenții de politici publice ar trebui să trateze cu prioritatea deschiderea de noi apeluri de proiecte. Totodată, OSD salută includerea extinderii rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale și în Planul Național de Redresare și Reziliență prezentat în data de 09.03.2021 de către Ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene.

Astfel, dorim să aducem în atenția dumneavoastră o serie de propuneri de îmbunătățire a schemei de finanțare a *Programului național*, inclusiv a prevederilor Ghidului Solicitantului POIM 8.2., în vederea eficientizării programului:

- 1. Alinierea prevederilor actelor normative emise, inclusiv a prevederilor Ghidului solicitantului POIM 8.2 în contextul recentelor amendamente aduse Legii nr.123/2012;**
- 2. Stabilirea unor criterii minimale (un standard minimal cu accent pe un element specific) pentru dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale (ex. contorizare inteligentă etc.) și definirea elementelor necesare integrării coerente a acestora în sistemele informatice ale OSD;**
- 3. Includerea criteriului de definire a zonei omogene în cadrul proiectelor.**

¹ Menționăm că suplimentarea cu cele 3.872.000 mii lei nu a fost aprobată până în această dată, autoritățile responsabile urmând să anunțe procedurile ce vor urma.

În *Anexa* acestui document sunt detaliate cele 3 propuneri.

Totodată, dorim să vă transmitem faptul că o soluție în vederea facilitării și eficientizării extinderii rețelelor de distribuție a gazelor naturale și racordării populației este reprezentantă de includerea OSD, în calitate de beneficiari eligibili ai finanțării alocate prin *Programul național*. În prezent, conform OUG nr. 128/2020, Legii 214/2020 de aprobare a ordonanței, art. 5 alin (2) și Ghidului Solicitantului, pagina 9, art. 2.1, lit. a), doar autoritățile publice locale (APL) și asociațiile de dezvoltare intercomunitară (ADI) sunt eligibile. În susținerea demersului nostru, aducem în continuare o serie de argumente pe care vă rugăm să le aveți în vedere:

- OSD dețin capacitatea și expertiza tehnică necesară pentru dezvoltarea și operarea de sisteme de distribuție a gazelor naturale și respectiv pentru configurarea rețelelor inteligente în scopul automatizării elementelor de rețea și proceselor.
- Programele proprii de investiții ale OSD prevăd planuri de lucrări de înlocuire / modernizare și extindere a rețelelor de gaze naturale în zonele concesionate, reprezentând pe de o parte obiectivul de creștere a siguranței în exploatare și, pe de alta parte, angajamentul ferm pentru obiectivul național de gazeificare.
- Demersul de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale reprezintă un obiectiv național asumat care necesită implicarea și colaborarea eficientă a tuturor părților relevante, precum autorități publice centrale, autorități publice locale, operatori de transport și de distribuție, implicit, acordarea posibilității tuturor actorilor relevanți de a participa la acest obiectiv strategic de importanță națională.

De asemenea, considerăm că o consultare prealabilă realizării studiului de fezabilitate, între OE selectat de UAT și OSD ar fi necesară și utilă (de ex. la faza de emitere ATP) **din perspectiva experienței, dar și a investiției care urmează să se realizeze, respectiv a mentenanței ulterioare a rețelelor, în scopul eficientizării investiției și a integrării corespunzătoare a echipamentelor inteligente în sistemele informatice ale OSD.**

Astfel, în contextul în care UAT deține calitatea de beneficiar în cadrul unui proiect de finanțare prin fonduri nerambursabile **POIM, Axa 8.2: Rețele inteligente de distribuție gaze naturale**, considerăm necesară asigurarea urmării executării lucrărilor prin personal specializat, de către OSD, conform reglementărilor legale.

În concluzie, considerăm esențială organizarea unei consultări între părțile relevante precum reprezentanții Parlamentului, cei ai Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerului Energiei, ANRE și cei ai operatorilor de distribuție, în vederea îmbunătățirii schemei de finanțare.

Anexă

I. Alinierea prevederilor din actele normative incidente, inclusiv a prevederilor Ghidului Solicitantului POIM 8.2, la cele ale Legii 214/2020, în contextul recentelor amendamente aduse Legii nr. 123/2012:

- în sensul eliminării condiției referitoare la: *Extinderea / modernizarea nu se află în sarcina operatorului de distribuție existent, potrivit contractului de operare în vigoare* din Ghidul Solicitantului, pagina 4, **în vederea alinierii cu prevederile OUG 128/2020 aprobată prin Legea 214/2020;**
- în sensul alinierii prevederilor Ghidului Solicitantului referitoare la posibilitatea finanțării și a proiectelor care vizează înființarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale conform art. 5, alin 1, lit. a) din Legea 214/2020;
- înființarea rețelelor de distribuție inteligentă a gazelor naturale pentru racordarea consumatorilor casnici și a clienților non-casnici.

II. Includerea criteriului de definire a zonei omogene de colectare a consumatorilor în cadrul proiectelor, în Ghidul Solicitantului, în vederea eficientizării investițiilor.

În conformitate cu prevederile Ghidului Solicitantului, secțiunea 1.3. *Acțiunile sprijinite și activități*, pagina 4, proiectele trebuie să vizeze racordarea unui număr de minimum 1.000 gospodării/proiect. În scopul asigurării eficienței investițiilor finanțate prin *Program*, propunem o abordare similară cu Axa de finanțare POIM 6.3. pentru *Implementarea distribuției inteligente într-o zonă omogenă de consumatori casnici de energie electrică*, în ceea ce privește concentrarea resurselor în cadrul unei zone omogene de consumatori, atât casnici, cât și non-casnici.

În acest sens, în plus față de criteriul privind racordarea unui număr de minim 1.000 de gospodării/proiect, propunem includerea criteriului de definire a “zonei omogene”.

III. Stabilirea unor criterii minimale pentru dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale și definirea elementelor necesare integrării coerente în sistemele informatice (ex. SCADA etc.);

În completarea celor prevăzute în *Ghidul Solicitantului* - distribuție gaze naturale cu privire la rețelele inteligente, mai jos sunt redate, cu titlu orientativ, propuneri de criterii și funcționalități ale acesteia.

1. Propuneri de elemente de rețea care să asigure o abordare unitară în definirea rețelei inteligente (listă cu caracter indicativ):

- Contoare inteligente;
- Stații de reglare și reglare-măsurare (SRM/SRS/SRMS) cu teletransmisie, automatizare sau SCADA (acționare de la distanță a unor elemente de rețea);
- Vane automatizate, cu teletransmisie și control de la distanță;

- Traductoare de presiune etc. pentru monitorizarea presiunii/altor parametri în anumite puncte ale pe rețelei.

Pentru integrarea în sistemele informatice ale OSD este absolut necesar ca aplicațiile echipamentelor de mai sus să includă **protocoale de comunicație ale echipamentelor de tip standard și deschise**. Prin aceste protocoale de tip standard și deschise, se eficientizează costurile de integrare, deoarece acestea nu impun restricții de utilizare sau integrare a unor aplicații unicate, care ar aduce costuri suplimentare de integrare.

2. **Funcționalitate necesară integrării rețelelor de distribuție de gaz inteligente:**

- Posibilitate de comunicare locală și de la distanță cu echipamentele din teren, posibilitate de interfață cu sistemele informatice existente, prin **protocoale standard deschise**.